

Тетяна Буцьківська
Вчитель I кваліфікаційної
категорії Байрацької ЗОШ I-II
ступенів Диканського району
Полтавської області

ЯК РЕАЛІЗУВАТИ ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Навчально-виховний процес в новій українській школі повинен ґрунтуватися на засадах педагогіки партнерства, котра базується на основних тенденціях гуманістичної педагогіки та творчого підходу до розвитку особистості. Розробники даного напрямку В.О Сухомлинський, Ш.А.Амонашвілі, І.П. Волков, І.П. Іванов, А.С. Макаренко, Є.М. Ільїн, В.А.Караковський, С.М. Лисенкова, В.Ф.Шаталов, О.О. та Б.П. Нікітіни, М.П. Щетінін мали великий практичний досвід роботи в школі та визначили «істинно демократичний спосіб співпраці педагога і дитини, який не відкидає різниці в їх життєвому досвіді, знаннях, але передбачає безумовну рівність у праві на повагу, довіря, доброзичливе ставлення і взаємну вимогливість.»[6]. Дитина, її інтереси, здібності, таланти і можливості повинні бути в центрі уваги всіх учасників навчально-виховного процесу: учителів, учнів, батьків. Учитель має бути другом, а батьки – залучені до побудови освітньої траєкторії учня.[1] Стосунки слід будувати на засадах рівності, діалогізму, співрозвитку, прийняття. Тому авторитаризм з боку вчителя на сучасному етапі становлення нової української школи є неприпустимим, а його діяльність повинна бути спрямована на взаємодію, взаєморозуміння, підтримку, усвідомлення особистої відповідальності за результати навчання учня. Вчитель, якому відводиться роль *фасилітатора та тьютора*, повинен бути не просто фахівцем предметної області, а професіоналом, «який вміє працювати з процесами утворення і розвитку, організовувати навчальну роботу з вирішення творчих завдань, проявлення ініціативи, самостійності.»[7]. Крім того вчитель повинен володіти знаннями про дитячу психологію, засади гуманної педагогіки, володіти прийомами мотивації, визнавати пріоритетності суб'єкт-суб'єктної взаємодії у навчальному процесі. (*Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність* Кравчинська Т. С.) Такі вимоги суспільство ставить зараз перед школою, і тому парадигма «освіта – навчання» поступово змінюється на парадигму «освіта – становлення» , тобто «становлення людини, її духовності, індивідуальності, її самотворення, самоформування, самооформлення в особистість»[7].

Реалізувати ці вимоги лише той педагог, який, здобувши фах, усвідомивши своє призначення , прагне реалізувати зміни, від яких залежатиме і його майбутнє. Вузи повинні вже зараз готувати «Агентів змін» в освіті. Щоб у школі з'явилися фахівці нового покоління в 2022 році, як передбачено Концепцією НУШ, необхідно вже почати готувати їх уже в цьому (2018) році. І вже за 10 років матимемо « вельми солідну армію фасилітаторів, тьюторів, модераторів, коучів» [5]Та чи готові педагогічні університети до підготовки спеціалістів нового покоління? В. Мисан, проаналізувавши навчальні плани

різних вузів, які здійснювали підготовку майбутніх вчителів історії, зазначає, що 2/3 дисциплін – теоретичні курси, лівова частка яких припадає на читання саме історичних дисциплін, а на предмети психолого-педагогічного спрямування (психологія, педагогіка, методики) лише 11% від загальної кількості часу, що виділяється на підготовку бакалавра. Педагогічна практика зведена до мінімуму, навантаження викладача за цим видом діяльності вистачає тільки на те, щоб завести студента до школи і передати в руки вчителю, який ним опікуватиметься під час практики[5]. А як же відвідування уроків, їх аналіз, розв'язування психолого-педагогічних задач, надання методичних рекомендацій, педагогічний супровід?. До того ж керівниками педагогічної практики повинні бути викладачі, які працювали в школі, знають сучасну школу, вимоги до уроку, вікову психологію, майстерно володіють теорією і практикою методики проведення уроку, можуть дати урок, провести заняття, розв'язати психологічну задачу. Питання щодо матеріального забезпечення вузу наразі стоїть досить гостро. Для прикладу візьмемо один із найбільших педагогічних університетів США та штату Огайо, що знаходиться у м. Боулінг-Грін – єдиний державний педагогічний заклад штату, у якому навчалася в 2005 році 17 тисяч студентів і 8 тисяч – ті, які зайняті безпосередньо обслуговуванням вузу (навчальних корпусів, лабораторій, , стадіонів, критих палаців спорту, дев'ятиповерхової бібліотеки, студентських гуртожитків, закладів громадського харчування). З 1 курсу студенти 1/3 дисциплін вибирають самостійно. Кількість лекцій зведено до мінімуму, а домінують групові заняття(по 6-8 осіб) та індивідуальні заняття. Упродовж всіх років навчання студенти виконують десятки проектів за різними темами, тривалістю, значимістю тощо. Педагогічна практика з 1 курсу у формі стажування. Кожного студента закріплюють за школою, конкретним класом, у якому упродовж усього терміну навчання він пройде стажування, виконуючи різні ролі: лаборанта, дослідника, помічника вчителя, вчителя. Для стажування відводиться окремий день. Таким чином, лівова частка навчального часу відводиться для практичних занять як у вузі, так і за місцем стажування, що сприяє збалансованому формуванню теоретичних знань та практичних навичок майбутнього вчителя.

Список використаної літератури

1. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : Посібник для студентів вищих навчальних закладів. / О. Вишневський – Дрогобич : Коло, 2006. – 326 с.
2. . Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості /Під ред. Л.М. Проколієнко. – К., 2005. – 608 с.
Інтернетресурси:
3. Концепція «Нова школа: простір освітніх можливостей». Режим доступу:
<http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>
4. Кравчинська Т. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність. Режим доступу: <https://www.google.com.ua/search?q=>

6. Мисан В. Чи отримає найближчим часом школа «Агента змін»? Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/799>
7. Плахотник О. Реалізація ідей педагогіки співробітництва в навчально-виховному процесі. Режим доступу: <https://www.google.com.ua/search?q=>
8. Смирнова О. Організація навчально-виховного процесу на засадах педагогіки партнерства в умовах реалізації Концепції нової української школи. Режим доступу: <https://www.google.com.ua/search?q=>
9. Стельмах А.Г. Зреалізуємо принципи педагогіки партнерства в освітніх округах – пришвидшемо розбудову Нової української школи. Режим доступу: http://imso.zippo.net.ua/wp-content/uploads/2017/08/2017_7_26
10. Хобзей П. Довіра до освіти починається з педагогіки партнерства, відкритості шкіл, поваги до кожної людини. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2017-12-02>

Наталія Деньга

кандидат педагогічних наук,
викладач математики
Кременчуцького педагогічного
коледжу імені А.С. Макаренка

ВПЛИВ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПЕДАГОГІЧНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Вищий педагогічний навчальний заклад готує фахівців, які навчатимуть і виховуватимуть сучасних дітей, а вони в свою чергу працюватимуть в уже новому світі, в якому панує робототехніка, синтетична біологія, біоніка, внутрігенетика, нейроекономіка та біоінженерія. В концепції нової української школи вказано, що «Школа українська буде успішна, якщо до неї прийде успішний учитель. Він – успішний вчитель та фахівець – вирішить дуже багато питань щодо якості викладання, обсягу домашніх завдань, комунікації з дітьми та адміністрацією школи. До дітей має прийти людина-лідер, яка може вести за собою, яка любить свій предмет, яка його фахово викладає» [2]. Як сказав переможець конкурсу Global Teacher Prize Ukraine Паул Пшенічка: «Треба розуміти одну важливу річ: вчить не школа, а вчитель. Немає вчителя – немає школи. Які б гарні закони держава не писала, якщо вона не має достатньо високоосвічених вчителів, вона не матиме здібного покоління» [1]. Постає логічне питання: яким має бути вчитель, щоб підготувати дітей до викликів нового світу, щоб не просто скоригувати освітній процес у школі, а повністю перезавантажити його? На нашу думку, сучасний вчитель повинен бути комунікативним, креативним, здатним до співпраці, постійного навчання та професійного розвитку.